

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Karla Šimky a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce **nezl. B. Š.**, zastoupeného Mgr. Janem Vlkem, advokátem se sídlem Vodičkova 33, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 4. 2006, č. j. OAM-353/VL-01-BE07-2006, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 4. 7. 2006, č. j. 46 Az 18/2006 - 16,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 4. 7. 2006, č. j. 46 Az 18/2006 - 16, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 6. 4. 2006, zamítlo Ministerstvo vnitra žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Žalobce napadl toto rozhodnutí žalobou doručenou Krajskému soudu v Praze dne 25. 4. 2006. Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 4. 7. 2006.

Proti rozhodnutí krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) včasnou kasační stížnost, v níž obecně namítl vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech. Správní orgán dle názoru stěžovatele hodnotil jeho situaci na základě spisu zákonné zástupkyně (paní A. Š.) a v podstatě hodnotil její důvody žádosti o udělení azylu. Soud se touto vadou nijak nezabýval, přestože bylo v žalobě správnímu orgánu vytýkáno, že nezjistil věci v rozsahu nezbytném ke konkrétním okolnostem případu.

Soudem ustanovený advokát následně kasační stížnost doplnil a uvedl, že stěžovatel podal žádost ze stejných důvodů jako jeho zákonná zástupkyně, přičemž v jejím případě byly zkoumány i podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, kdežto u stěžovatele byla žádost zamítnuta jako zjevně bezdůvodná, žalovaný se nezabýval tím, zda stěžovatel splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, a proto dospěl k nesprávnému právnímu posouzení věci. Dále namítl, že správní orgán vycházel pouze z žádosti o udělení azylu a protokolu o pohovoru se zákonnou zástupkyní stěžovatele, tj. z neúplných podkladů pro své rozhodnutí. Krajský soud se pak tímto nedostatečně zjištěným skutkovým stavem nezabýval, čímž porušil právo na spravedlivý proces a právo rovnosti účastníků před soudem. Konečně zástupce stěžovatele uvedl, že rozhodnutí krajského soudu je neúplné a nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména proto, že krajský soud neodůvodnil, proč shledal, že u stěžovatele není dána překážka vycestování.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud předmětné rozhodnutí Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádal, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek; tím je však kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany nadána ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu) a Nejvyšší správní soud se proto touto žádostí nezabýval.

Nejvyšší správní soud při svém posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny veškeré podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má všechny náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není tudíž nutné kasační stížnost odmítnout pro nepřipustnost.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti, jak mu je uloženo § 104a s. ř. s., tedy zda kasační stížnost podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se k námitce týkající se rozdílnosti rozhodnutí správního orgánu při stejném skutkovém základu případu dosud nevyjádřil. Navíc krajský soud se dopustil pochybení při posuzování žaloby. Kasační stížnost je proto přijatelná.

Kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel namítá, že o azyl požádal ze stejných důvodů jako jeho zákonná zástupkyně, avšak jejich případy byly posuzovány odlišně – zákonné zástupkyni nebyl udělen azyl podle § 12 zákona o azylu, kdežto stěžovateli byla žádost u udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu – v čemž stěžovatel spatřuje pochybení žalovaného. Nejvyšší správní soud k tomu poznamenává, že, jakkoliv je žalovanému uloženo postupovat ve stejných případech shodně, může být rozdílné rozhodnutí žalovaného zcela legitimní. Ke skutkovým základům případu (k azylovému příběhu), které jsou v daném případě totožné, totiž mohou přistupovat další okolnosti (časové, místní), jež ovlivňují rozhodování žalovaného. Vliv na rozhodování může mít například fakt, že žádosti o udělení azylu založené na stejných důvodech nebyly podány ve shodnou dobu; mohla se změnit politická situace v zemi původu, právní předpisy upravující azylové řízení, jakož i náhled žalovaného a soudů na relevantnost důvodů uváděných žadateli o azyl. Každý případ žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany (azylu) je dále nutno posuzovat odděleně; důvody pro přiznání azylu svědčící jednomu žadateli nemusí svědčit žadateli

jinému. Konečně rozdílné rozhodování může mít původ v procesní úpravě řízení o udělení azylu. Podle § 16 odst. 3 zákona o azylu lze rozhodnutí o zamítnutí žádosti pro její zjevnou nedůvodnost vydat nejpozději do 30 dnů ode dne zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, nedojde-li k zamítnutí žádosti ve lhůtě 30 dnů od zahájení správního řízení, vydá správní orgán negativní rozhodnutí dle § 12 citovaného zákona; to však neznamená, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 3 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl (viz rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaný pod č. 181/2004 Sb. NSS).

Rozdílné posuzování skutkově shodných případů tudíž může být ze strany žalovaného zcela v pořádku. Pokud s jeho rozhodnutími nejsou dotčení žadatelé spokojeni, mohou se poté obrátit na soud, aby postup žalovaného podrobil přezkumu. Shledá-li soud, že žalovaný postupoval v souladu se zákony, musí tuto skutečnost ve svém rozhodnutí náležitě zdůvodnit. To se však v projednávaném případě nestalo. Krajský soud se totiž k námitce stěžovatele týkající se nedůvodného rozdílu v rozhodování žalovaného vůbec nevyjádřil; pouze konstatoval, že byla-li žádost stěžovatele posouzena jako zjevně nedůvodná, žalovaný již pro nadbytečnost neposuzoval, zda nezletilé dítě splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 13 a § 14 zákona o azylu a nehodnotil překážky vycestování dle § 91 zákona o azylu, neboť aplikace těchto ustanovení se váže na rozhodnutí dle § 12 zákona o azylu, kterého v daném případě užito nebylo. Krajský soud, který je povinen přezkoumat napadené výroky rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), pochybil, když se shora specifikovaným žalobním bodem stěžovatelky vůbec nezabýval; jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Nejvyšší správní soud se zabýval námitkou stěžovatele směřující do nedostatku podkladů pro rozhodnutí správního orgánu. Žalovaný při posuzování žádosti o azyl vychází vždy z toho, co o sobě a o důvodech pronásledování uvede sám žadatel o azyl. Tyto skutečnosti je žalovaný povinen prověřit a případně si opatřit podklady pro posouzení reálnosti důvodů pronásledování či obavy z pronásledování (běžně se k tomuto účelu používají zprávy ministerstev zahraničí např. USA, Velké Británie a ČR, zprávy zastupitelských úřadů, jakož i informace poskytované tiskovými agenturami). Při zamítnutí žádosti pro zjevnou bezdůvodnost se však takové dokazování neprovádí.

V případě stěžovatele vyšel žalovaný z rodného listu stěžovatele, z jeho prohlášení o úmyslu, které za něj učinila jeho zákonná zástupkyně (matka), dále z pohovoru s touto zákonnou zástupkyní, v němž bylo v podstatě uvedeno jenom to, že stěžovatel žádá o udělení azylu ze stejných důvodů jako jeho zákonná zástupkyně, a protože se narodil v České republice, a konečně zřejmě i z pohovoru se zákonnou zástupkyní stěžovatele vedeném ohledně její vlastní žádosti o azyl. Na tomto místě považuje Nejvyšší správní soud za důležité zdůraznit, že správní spis stěžovatele neobsahuje posledně zmiňovaný dokument, tj. pohovor se zákonnou zástupkyní stěžovatele o její vlastní žádosti o azyl. Tato listina, stejně jako celý spis zákonné zástupkyně, je přitom naprosto určující pro rozhodnutí o žádosti o azyl, neboť v nich by měly být uvedeny důvody žádosti o azyl jak zákonné zástupkyně stěžovatele, tak i jeho samého. Žalovaný měl patrně tento dokument k dispozici, o čemž by svědčilo odůvodnění jeho rozhodnutí; je však nepochybné, že uvedený spis neměl k dispozici krajský soud rozhodující o žalobě.

Soudní spis totiž neobsahuje jakoukoliv zmínku o snaze krajského soudu si tento spis obstarat buď od žalovaného nebo od Krajského soudu v Brně, kde je řešena žaloba ve věci neudělení azylu zákonné zástupkyní stěžovatele. Krajský soud v Praze žádný krok k jeho opatření neučinil a lze mít za to, že při přezkoumávání rozhodnutí žalovaného vyšel pouze z rodného listu stěžovatele, pohovoru se zákonnou zástupkyní stěžovatele, v němž tato odkázala na pohovor ve své věci (tudíž sama tato listina je více méně nic neříkající), a z rozhodnutí žalovaného ve věci. Přitom v odůvodnění rozhodnutí krajský soud poměrně rozsáhle popisuje skutkový stav věci a důvody žádosti stěžovatele, ačkoliv je zřejmé, že tato tvrzení převzal z odůvodnění rozhodnutí žalovaného. To samo o sobě by ještě vadu řízení nezakládalo, avšak za situace, kdy krajský soud nekonfrontoval rozhodnutí žalovaného se správním spisem (resp. konfrontovat ho mohl, nicméně nejdůležitější dokumenty v něm obsažené nebyly, takže taková konfrontace byla čistě formální), neprovedl vůbec přezkum rozhodnutí správního orgánu, jak mu je uloženo § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Krajský soud tak vycházel pouze z tvrzení žalovaného, které vzal za své, aniž by se zabýval jeho podklady. Řízení před soudem bylo tudíž stíženo další vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé a k jejímuž přezkoumání musel Nejvyšší správní soud přistoupit z úřední povinnosti podle § 109 odst. 3 s. ř. s. Před dalším rozhodováním ve věci samé bude muset Krajský soud v Praze vyžádat od žalovaného spis týkající se žádosti zákonné zástupkyně stěžovatele o azyl a na základě dokumentů v něm založených bude moci teprve posoudit, zda žalovaný rozhodl v souladu se zákonem.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou; napadené rozhodnutí krajského soudu proto zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.), v němž je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2007

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu